

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه‌ای بر روانشناسی جنایی

دکتر نظام هاشمی

«عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی»

بختیار کرمی

عنوان و نام پدیدآور	مقدمه‌ای بر روانشناسی جنایی / نظام هاشمی، بختیار کرمی
مشخصات نشر	اصفهان: انتشارات نگارخانه، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۲۳۷ص: جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۱۴۸-۳۶-۵
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	روانشناسی جنایی
شناسه افزوده	کرمی، بختیار، ۱۳۶۸ -
رده بندی کنگره	HV۶۰۸/۵۲۷ ۱۳۹۳
رده بندی دیویی	۳۶۴/۳
شماره کتابشناسی ملی	۳۵۰۵۲۰۶

مقدمه‌ای بر روانشناسی جنایی

دکتر نظام هاشمی، بختیار کرمی

مؤلفان

انتشارات

نگارخانه

چاپخانه

نگار اصفهان

ناظر فنی

علیرضا جنت

صفحه آرا

مرضیه ضیایی

طرح جلد

فاطمه نوروزی

نوبت چاپ

اول، ۱۳۹۳

تیراژ

۱۰۰۰ نسخه

قطع اثر

رقعی

قیمت

۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۴۸-۳۶-۵

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است.

هرکس تمام و یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف/ناشر/انتشر، بخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی خواهد گرفت.

E-mail: pubnegar@yahoo.com

Cellphone: 09131703597

فهرست

فصل اول: جرم به عنوان یک پدیده

۱۱	کاربرد روانشناسی در جرم
۱۲	رویکردهای روانشناسی جنایی
۱۲	نظریه یادگیری
۱۴	نظریه روانکاوی
۱۷	رویکرد شناختی
۱۹	نظریه زیست شناختی
۲۲	رویکرد اجتماعی
۲۴	آیا ما در یک جامعه جرم خیز زندگی می کنیم
۲۶	آمار جرایم
۳۸	اندازه گیری رفتارهای ضد اجتماعی
۴۰	جرم چیست؟ تعاریف، ادارکها و برچسب ها
۴۳	جنبه های تاریخی و فرهنگی
۴۳	جرم به عنوان یک سازه اجتماعی
۴۵	شمارش جرایم در برابر فهم جرایم
۴۶	ترس از جرم
۴۷	ترس زنان از جرم
۴۹	مشکلات شهرنشینی
۴۹	پارادوکس ترس از جرم
۵۳	نتیجه گیری

فصل دوم: ریشه های جرم

۵۷	بررسی جرایم
۵۹	عوامل زیست شناختی و ژنتیکی

۶۶	عوامل شخصیتی.....
۷۳	استدلال اخلاقی.....
۸۰	ارزیابی نظریه کلیبرگ.....
۸۵	تحریف های شناختی.....
۸۹	ریشه های پر خاشگری و خشونت.....
۹۰	تأملی بر خشونت.....
۹۱	تعریف پر خاشگری.....
۹۳	ناکامی و پر خاشگری.....
۹۴	انتقال برانگیختگی.....
۹۶	تداعی شناختی نوین.....
۹۸	مدل بانی پر خاشگری.....
۱۰۰	خشونت در تلویزیون.....
۱۰۴	خشونت در بازیهای رایانه ای.....
۱۰۷	پر خاشگری در گروه: فردیت زدایی.....
۱۱۰	نتیجه گیری.....
	فصل سوم: پرده برداشتن از جرم
۱۱۵	ویژگیهای کار پلیس.....
۱۱۶	نقش اطمینان بخشی پلیس.....
۱۱۸	بازجویی جنایی.....
۱۱۹	روانشناسی و مصاحبه بازجویانه.....
۱۲۱	مصاحبه شناختی و مصاحبه شناختی پیشرفته.....
۱۲۷	مصاحبه با شاهدان آسیب پذیر.....
۱۲۹	شناسایی فریبکاری ها.....
۱۳۰	سرنخ های رفتار غیر کلامی.....

۱۳۳	تجزیه و تحلیل محتوای کلام
۱۳۵	روش های روانشناختی شناسایی دروغ: چندنگار
۱۳۷	اعترافات دروغین
۱۴۱	نیمرخ مجرمان
۱۴۴	رویکرد جزء به کل با نیمرخ آماری
۱۴۵	ارزیابی نیمرخ
۱۴۹	نتیجه گیری

فصل چهارم: روانشناسی در دادگاه

۱۵۳	ماهیت محاکمه جنایی
۱۵۶	تصمیم گیری هیات منصفه
۱۵۷	مطالعه روند تصمیم گیری قضات
۱۵۷	دادگاهی ساختگی
۱۵۹	فرایندهای گروهی در تصمیم گیری اعضای هیات منصفه
۱۶۱	رویداد، شاهد و مجرم
۱۶۵	متغیرهای سیستمی یا مرتبط با بازپرسی
۱۷۰	عملکرد حافظه: فراموشی یا یادآوری
۱۷۳	عوامل فراقانونی
۱۷۳	جذایت ظاهری
۱۷۵	قانع کردن در دادگاه
۱۷۷	کلیشه ها
۱۷۸	اعتقاد به جهان عادل
۱۸۰	ناکامی در عدالت
۱۸۱	در برابر ناعدالتی چه کار باید کرد؟

فصل پنجم: صدور حکم و مجازات

۱۸۶	 مجازات
۱۸۷	 عوالم فراقانونی
۱۹۰	 آیا زندان کارایی موثری دارد؟
۱۹۴	 کار کردن با مجرمین
۱۹۵	 استدلال و توانبخشی
۱۹۷	 برنامه درمان مجرمان جنسی (SOTP)
۲۰۰	 نتیجه‌گیری

فصل ششم: قربانیان و پیامدهای روانشناختی قربانی شدن

۲۰۶	 تعریف قربانی یا بزه دیده
۲۰۷	 آثار روانشناختی قربانی شدن
۲۱۰	 کنار آمدن با جرم
۲۱۱	 کنار آمدن مثبت و منفی
۲۱۴	 حمایت از قربانیان
۲۱۵	 منابع

مقدمه

علیرغم پیشرفتهای شگرفی که در عرصه تکنولوژی و حتی روابط انسانی نیز به وجود آمده است اما هنوز جرم و جنایت و بروز خشونت به عنوان بخش جدایی ناپذیر فرهنگ و تمدن انسانی در روابط بین انسان ها مشاهده می شود. اینکه با گذشت سالها و حتی قرن ها از آغاز تمدن بشری آمار جرایم نه تنها کاهش نیافته بلکه سیر صعودی نیز داشته بیانگر این است که پیشرفتهای تکنولوژیکی و صنعتی نمی توانند به عنوان عاملی برای کاهش خشونت و جرایم قلمداد شوند.

از قرن ها پیش فیلسوفان به دنبال آن بوده اند که ریشه ها و عوامل رفتار خشونت آمیز و رفتار جنایی را در انسانها درک کنند. فیلسوفان می خواستند رابطه ای بین شیطان و رفتارهای جنایی و خشونت بار انسانها بیابند. بعضی از فیلسوفان نیز معتقد بودند که خشونت و رفتار بزهکارانه در ذات بعضی از افراد نهاده شده است. تا اینکه در اوایل قرن بیستم روانشناسی به صورت رسمی پا در این عرصه گذاشت و به عنوان علمی نوین سعی داشت تا علل و معنای رفتار مجرمانه را در افراد تبیین و تحلیل نماید.

اما روانشناسی جنایی اکنون پا را از این فراتر نهاده و علاوه بر بررسی ریشه های جرایم و علل و عوامل آنها می تواند در دادگاه نیز حضور یابد، در زندانها و مراحل تنبیه و مجازات مجرمان حرفی برای گفتن داشته باشد و حتی توانسته به رسانه ها نیز سرایت کند و نقش خود را در رسانه ها نیز

نشان دهد. اکنون روانشناسی جنایی به عنوان یکی از گرایشهای رسمی و کاربردی روانشناسی قرن بیستم به بررسی جرم و رفتار خشونت آمیز از دیدگاه روانی، اجتماعی، بررسی ویژگی های روانشناختی مجرمان، ارائه راهکارهای پیشگیری از بروز جرم در جامعه، رعایت اصول روانشناختی در فرایند دادگاهی و صدور حکم، صدور مجازات و تنبیه بر اساس اصول روانشناختی برای مجرمان و دهها مورد دیگری پردازد.

علیرغم تأثیر بسزایی که این گرایش در یکی از معضلات جامعه و مهار آن داشته اما باز هم این گرایش از روانشناسی خیلی مورد توجه و استقبال قرار نگرفته و در مقایسه با سایر گرایشها و شاخه ها کتاب ها و مقالات بسیار کمی در این گرایش روانشناسی نوشته شده اند. کتاب حاضر سعی دارد تا با بیان اصول این رشته کاربردی و زیربنایی بتواند علاوه بر افزایش درک جامعه از رفتارهای مجرمانه و جنایی، عاملی برای کاهش این معضل در جامعه گردد. امیدواریم با نگارش این کتاب توانسته باشیم دین خود را نسبت به این شاخه از علم ادا کنیم و گامی کوچک در پیشبرد این شاخه روانشناسی در کشور عزیزمان برداریم.

دکتر نظام هاشمی

بهار ۹۳